

18-11-64 570 ex westwaarts, Terschelling, in 7 uur

18-11-67 340 ex westwaarts, Terschelling, in 2½ uur.

Na zelf nu drie jaar vrij regelmatig aan zeetrek gedaan te hebben, neig ik er toe te zeggen dat vrij grote verplaatsingen langs onze kust eerder regel dan uitzondering zijn. Vooral na een flinke storm is de drieteenmeeuw een gewone verschijning. Achter de branding zijn ze dan vaak te zien. Het is bij alle zeevogels, dus ook bij de drieteenmeeuw zo, dat je niet moet wachten met het grijpen van je kijker tot je met het blote oog iets ontwaart. Je moet met de kijker de zee afturen. Meermalen valt dan je blik op een groepje snelle meeuwen, dat snel over de golven vliegt. Zit er toevallig een juveniel bij dan is de determinatie niet moeilijk, maar met de eerder genoemde kenmerken en de snelle vlucht lukt het ook best de volwassen exemplaren van de stormmeeuw te onderscheiden. De belangrijkste waarnemingen die ik de laatste jaren bij Noordwijk deed, waren:

eind aug. 69 8 ex alle juveniel, na storm op strand

12-12-70 234 ex in zuidwestelijke richting in 1½ uur bij Z.wind

16-10-71 82 ex in zuidwestelijke richting in 1 uur bij Z.wind

8-11-71 70 ex in zuidwestelijke richting in ½ uur bij ZW.storm

Buiten deze waarnemingen van vrij grote aantallen werd de soort in alle maanden, behalve in juni, waargenomen. Het meest echter in oktober, november en december.

Evenals bij andere zeevogels is het voorkomen langs onze kust een moeilijk te voorspellen zaak. Ook bij meer opvallende vogels als Jan van Genten is er geen touw vast te knopen aan hun verschijning. Bij de drieteenmeeuwen schijnt het zo te zijn dat de windrichting vlak na de broedtijd al bepalend is voor het feit of een deel van de Noorse en Schotse populatie direct naar de oceaan vliegt of boven de Noordzee blijft hangen. Blijven er veel vogels boven de Noordzee, dan schijnen er veel van deze vogels langs de Engelse kust te trekken. Vaak worden daar wel 10.000 ex per dag waargenomen! Harde Westenwinden vergroten dan de kans dat wij hier iets te zien krijgen.

Helaas gebeurt het vaak dat wij deze elegante vogel in deplorabele toestand op het strand aantreffen. Meestal is de vogel dan met teer in aanraking geweest, soms ook is de vogel oververmoeid door de storm. Dit laatste komt vooral bij juveniele vogels voor. Het gebeurt echter ook wel dat er bij rustig weer "schone" drieteenneeuwen op het strand zitten. Veel verder landinwaarts vertonen ze zich zelden, daarvoor zijn het teveel echte zeemeeuwen.

J. v. Dijk

-- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- --

Een weekendje Falsterbo.

Hoewel het al weer een goed jaartje geleden is dat wij er waren, hier toch nog het beloofde verhaaltje over een lang weekend dat wij (mijn vrouw en ik) doorbrachten op het vogeltrekstation Falsterbo in Zuid-Zweden. De reis heen en terug maakten we met de trein. (slaapwagon) 's Avonds vertrek uit Leiden, begin van de middag op de plaats van bestemming; een comfortabele en goedkope manier van reizen.

Het schiereiland waarop het dorpje Falsterbo ligt, is vooral bekend als verzamelplaats van roofvogels, voor zij de oversteek naar Denemarken wagen. Bij minder goed weer hopen de vogels zich in enorme aantallen op in de bossen rondom het dorpje. Naast roofvogels zijn er ook enorme aantallen kleine zangvogels, vinken, piepers enz. De eerste middag waarop we wat rondzwierven in de buurt van het trekstation, bewees reeds dat roofvogels hier geen zeldzame verschijningen zijn. Voortdurend zweefden buizerds en/of wespddieven boven ons hoofd.

Het vogeltrekstation bestaat uit een houten gebouwtje, waarin een zitgedeelte, een open keuken en een aantal slaapkamertjes. Tegen een geringe vergoeding kan men hier overnachten en gebruik maken van de keukens. Je zorgt dan zelf voor je natje en droogje. Tegen de avond druppelen er

allerlei vogelaars binnen en worden de waarnemingen in verschillende talen besproken. De vaste staf van het station bestaat uit enkele zweden die hier in het najaar een paar weken permanent aanwezig zijn en verder in de weekenden hun waarnemingen doen en vogels ringen. Uit de gesprekken die eerste avond bleek dat de trek tot dusver was opgehouden door minder goed weer (mist en verkeerde wind). Men was echter in spanning voor de volgende dag. De weerberichten waren gunstig, n.l. zon en ZW-wind. Die voorspelling kwam uit. Op het uiterste puntje van het schiereiland verzamelden zich honderden waarnemers wachtend op de zon en de roofvogels. En ze kwamen! Bij de eerste straaltes licht kwamen de buizerds en de wespendieven opzetten, in enorme aantallen, zwevend en cirkelend boven ons hoofd nog even aarzelend, voor de grote oversteek werd gewaagd. Het is een onvergetelijke ervaring in een paar uur tijd meer dan drieduizend van deze vogels over te zien komen, met er tussendoor nog honderden sperwers meer dan tienduizend vinken, piepers en ander klein spul. Ik vertelde al dat we daar niet alleen stonden te kijken. Het bekijken van de roofvogel-trek is een nationaal evenement in Zweden. Uit heel het land kwamen die zaterdag en zondag de mensen kijken naar dit schouwspel; 's morgens op de al eerder genoemde punt van het schiereiland, wat later op de dag aan de rand van een heideveld aan de andere kant van het dorp. Met telelenzen van 500 mm en meer en met geweldige kijkers op statieven maken hele families er een uitje van.

Het aardigst waren de jongens. Een stuk of tien jongens van tien tot zestien jaar joegen op fietsen en brommers van de ene plaats naar de andere, met kijkers en notitieboekjes gewapend. Het hele weekend kwam je ze weer tegen, tuk op elk nieuwtje.

Het uit elkaar houden van buizerd en wespendief valt niet mee, we hebben het daar al eens eerder over gehad. Ik merkte dat ook door zelfs ervaren vogelaars er nogal eens moeite mee hadden. Het iets slanker silhouet met de vooruitstekende kop en langere staart van de wespendief zijn de beste kenmerken. Ook de tijd van doortrekken is verschillend. De trek van wespendieven begint er al in augustus en gaat door tot ca 10 september, waarna de aantallen afnemen. De buizerds starten wat later en bereiken omstreeks 25 september het hoogtepunt. Sperwers trekken heel de maand september in grote aantallen door. De bewuste zaterdag dat wij er waren kwamen meer dan 2000 ex over. Andere roofvogels zagen we niet veel. Een enkele blauwe kiekendief, torenvalk en boomvalk zagen we overkomen en tweemaal een smelleken en een visarend. Ruigpootbuizerden waren een enkele maal duidelijk te herkennen.

In de bosjes rondom het trekstation en vooral bij de vuurtoren rizzelde het van de kleine vogels. Sijzen, mezen, kruisbekken en vinken bleven tot het eind van de dag hangen om de volgende dag over te steken. Op de golfbanen die langs de hele kust zijn aangelegd verbleven veel lijsters, kwikstaarten en piepers. We werden opmerkzaam gemaakt op de roodkeelpiepers die er bij waren. Voor ons niet te herkennen aan het uiterlijk, echter wel aan de trekroep, een opvallend graspieperachtige roep. We hebben de volgende dagen heerlijk gezworven langs de kust met smalle zandstrandjes en grote stukken moerasachtige grond. Door de bossen en de kleine gehuchtjes van het schiereiland. Fijn dwalen door een vrij land. Een land zonder bordjes verboden toegang, waar niemand zich met je bemoeit, hoe vreemd je er ook uitziet en wat je ook doet. Een land van mensen die je beleefd maar ongeïnteresseerd de weg wijzen als je daar om vraagt. Een land ook waar het fijn vogelen is. Met uitschieters als het geruzie van een buizerd met een bastaarderend in de lucht boven ons hoofd. De ontmoeting bij het haventje met een noordse nachtegaal die een bij aan het oppeuzelen was. Maar ook het bekijken van een boompje waar honderden gewone ringmussen inzaten, zodat het leek of het boompje leefde. Zalig achterover tegen een duintje liggen genieten van de steeds maar weer overkomende buizerds, van geheel effen bruin tot bijna spierwitte exemplaren. En nog maar niet denkend aan de trein die je straks weer terug zal brengen naar je werk.

W. Baalbergen